

EL TIO D'AMÈRICA: ESBÓS PER A UNA HISTÒRIA FAMILIAR DEL “TIO XICO”, DE CAN NIÉ, EMIGRANT A L'ARGENTINA

Els que deixen el seu país

*“El tio Toni partí,
amb sa dona i es seus infants
a viure a l'Argentina.”
com molts (..) feren
per poder-se assegurar
es pa de tota sa vida”*

(Toni Morlà, cantautor mallorquí)

Moltes històries, quan parlen del nostre país, el defineixen com una terra de pas que s'ha acostumat des dels seus inicis a veure gent de fora. Però també els catalans han estat un poble que ha hagut i li ha agradat de sortir a l'exterior. Potser no ho hem fet amb l'ímpetu d'altres pobles peninsulars, com els gallecs o els extremenys, o d'altres països, irlandesos, polonesos, italians...

De la gent que ha deixat el seu país per anar a viure a un altre en diem emigrants i les causes que fan que una persona emprengui aquest camí són múltiples i molt variades. Podem trobar que hi ha raons més o menys constants: el treball en pot ser una de molt important i significativa, però alhora cada època històrica en un país concret pot tenir-ne de particulars: les motivacions polítiques i ideològiques, l'exili, les guerres...

A l'inici de la darrera centúria¹, el lloc preferit pels emigrants catalans que anaven a Amèrica eren les illes antillanes, i la seva perla, Cuba. El seu control mundial del comerç del sucre la convertia en un bon lloc per fer fortuna. Fixem-nos que quan parlem de l'emigració d'aquest període històric entenem per Amèrica, la del Sud. A l'Estat espanyol, Amèrica sempre ha estat la del sud. Ha estat en els darrers decennis i motivat per l'impuls

cultural i econòmic dels Estats Units i del Canadà, que quan parlem d'Amèrica sembla que ens referim només a la del nord. És en el primer sentit que utilitzarem el nom d'Amèrica a l'article.

En el moment en què es va trencar el lligam dels espanyols amb les colònies ultramarines, també canvià el destí dels emigrants que anaven a Amèrica. Tot i que una relació tan important com la que tenien els catalans amb Cuba no es podia tallar en sec, només anirien a l'illa una petita quantitat d'emigrants catalans. Brasil, i les dues riberes del Mar del Plata: Argentina i l'Uruguai serien les destinacions que rebrien el nombre més important de catalans. Fins i tot una bona colla de torroellencs, entre ells, el jove d'origen pagès i baster d'ofici, Genís Aynié i Mató.

Un esbós de biografia

*“Fent feina de sol a sol
per poder un dia tornar
a's carrer que va néixer
i ell poc a poc tornava vell.
Pobre tio Toni aquell
que quan se'n va donar compte
a ésser un d'es qui quedaren.”*

El senyor Josep Aynié i Farró compareixia a les tres de la tarda del dia 25 de març de l'any 1891 al jutjat de Torroella per inscriure el seu fill amb els noms de Genís Pere Josep Aynié i Mató. Aquest havia nascut a casa seva, al carrer de Santa Caterina 13, dos dies abans, el 23 a mitjanit.

A en Genís li tocarà de créixer i viure una època dura, al si d'una família pagesa, amb la terra i el bestiar justos per portar endavant una economia bàsicament de subsistència, amb pocs excedents per poder comerciar. A més, ell no és l'hereu, i des de ben petit no mostra cap interès ni per les coses del camp ni per convertir-se en pagès. Li cal començar a pensar a aprendre un ofici.

A la Torroella de principi de segle² els oficis artesanals i els comercials són els que dominen. Trobarem que els que tenen més requesta seran, a part del de pagès, el de ferrer, esparter, baster, serraller, cadiraire, sastre, boter, mestre d'obres, sabater i botiguer. Com es pot apreciar, la major part són oficis molt lligats amb el de pagès. Ell escull el de baster. Comença de molt jovenet com a aprenent a can Bernat, amb en Rosell, una de les cases més importants i sòlides a la Torroella de l'època. L'ofici de baster, manllivant paraules de Marcel·lí Auidvert, comportava “*que aquesta*

especialitat tenia, com a dedicació principal, la confecció de tota mena de corretjam destinat als estris de les bèsties i a alguns complements de carros i tartanes, com és ara el velam i encoixinat de seients, també aquests industrials es dedicaven a la confecció de matalassos, els quals refeien quan eren massa aixafats...³. Aprèn l'ofici a la perfecció i comença a formar part del prestigi de la casa on treballava. Alhora, però, manifesta afecció per viatjar, amb un afany que l'acompanyarà tota la vida. Pensem que som al voltant de l'any 1910, i cada viatge podia convertir-se en aventura. En Genís, des d'un bon principi, es presta voluntari per fer les feines a fora de Torroella, sigui fer reparacions de corretjam als masos, portar material nou o qualsevol feina que indiqui novetat i desplaçaments. Entra en l'edat de quintes i a casa seva no tenen diners per alliberar-lo d'anar a fer el soldat.

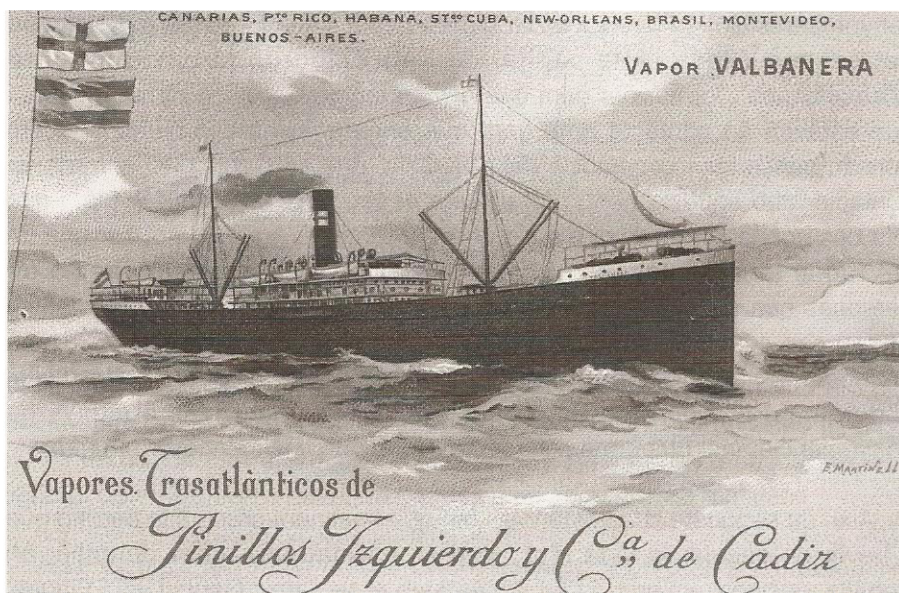
Mentre tot això passava, un altre torroellenc, cinc anys més gran, el senyor Genís Galí i Planes, barber d'ofici, treballava a Figueres a la barberia del senyor Vilosa. A la capital de l'Alt Empordà hi havia un grup "d'americanos", format per gent que havien emigrat i havien tornat a casa, i que estaven en contacte amb gent que encara vivien a Amèrica. Podem pensar, sense tenir constància del que diem, que en Genís Galí entraria en contacte amb aquesta gent, i tot darrera el seu amic en Genís Aynié, i que tots dos acabarien decidint d'emigrar a l'Argentina⁴. Aquesta pot ser una de les raons fonamentals de la seva partida: tenir informació directa de persones que coneixien perfectament el que representava anar a Amèrica. El seu cap continua barrinant de marxar, però no té a la bossa els diners necessaris, i segurament sí que hi té molts temors i dubtes. Un d'ells, segurament provocat per la proposta d'un casament més o menys de conveniència amb una dona soltera de la vila, que finalment es va frustrar.

Així, un seguit de circumstàncies fan que finalment prengui la decisió que li havia de canviar la vida. Tot i que és estimat pels amos del taller on treballa, decideix emigrar a l'Argentina amb el seu amic Genís Galí i Planes. El grup de figuerencs "americanos" els degueren ajudar a complimentar tota la documentació per obtenir l'autorització per emigrar, i qui sap si començaren a recomanar-los per trobar feina a ultramar.

Molts interrogants se'ls devien plantejar als dos joves emigrants. En el cas del "tio", si bé és veritat que marxant evitarà de fer el soldat, què li espera allà? Tot i els dubtes, canvia la seguretat de la feina i la família de Torroella per l'aventura i la incertesa que l'espera al nou món.

Ja feia una bona colla d'anys que treballava i havia fet uns estalvis que resulten insuficients per pagar el passatge, però informant el seu amo de la voluntat de marxar a Amèrica, li farà un préstec: li deixarà els diners que li faltaven, tot i que val a dir que anys més tard, i un cop establert, li va tornar

tots els diners deixats pel seu antic amo. Ens trobem a principi de l'any 1912 (no en tenim la data exacta), amb un noi de vint-i-un anys i un altre de vint-i-sis que surten de Torroella en direcció a Buenos Aires, on arribarien el mes de març del mateix any. Eren uns dels setze mil passatgers que sortien aquell any del port de Barcelona en direcció a l'Argentina, i uns dels dos-cents mil que emigrarien vers Amèrica aquell any 1912. Per en Genís aquest serà el viatge més llarg. Explicava anys més tard que, per sort, va fer el viatge amb en Genís Galí, oncle del senyor Josep González, i deia textualment que li devia la vida. Durant la travessia, tot i les comoditats de la cabina (perquè cal dir que aquell no va ser un viatge de "seient a la coberta", fou fet en transatlàntic i amb relatiu confort), va patir del "mal de mar". Fou un viatge penós i difícil de suportar, tant pel moviment del vaixell com per la tensió que suposava una travessia d'aquestes característiques.

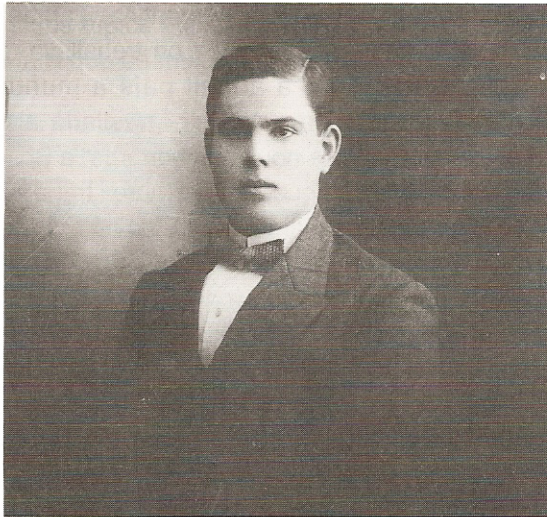
Fotografia d'un dels transatlàntics que feien la travessia cap a Amèrica.

Anys més tard repetiria el mateix viatge -segurament que de manera més tranquil·la- i no patiria aquesta tràgica situació que en paraules seves va estar a punt de costar-li la vida.

Com a data curiosa de la seva relació amb el servei militar tenim⁵ l'acta en data de 19 d'abril de 1912, en què essent alcalde de la vila el senyor Joaquim Simón i Serra, on "*se da cuenta de los expedientes instruidos com motivo de la falta de presentación en el acto de clasificación y declaración de soldados mozos: ...Genís Aynié Mató, núm 12 del alistamento y 30 del sorteo...* (surten en total vuit noms de joves declarats pròfugs) y visto el resultado de les diligencias practicadas, lo expuesto por las partes

interesadas y el dictamen del concejal señor José Bofill en representación del síndico (...) el ayuntamiento acuerda: declarar prófugos a los mozos citados”.

Per completar aquesta informació hi ha un original⁶ signat per l'alcalde citat en què s'informa que el seu pare anà a l'ajuntament per presentar una documentació per evitar la declaració de pròfug i, en data de 30 d'abril del mateix any i en virtut que es remeteren certificats de *“talla y reconocimiento del expresado mozo visados por el Cónsul de España en Buenos Aires, y de los que aparece aquel con una talla de 1.55 metros y ser útil para el servicio militar haciendo constar además hallarse inscrito en el correspondiente registro de nacionalidad, visto la real orden de 22 del actual (...) la comisión acuerda revocar la declaración de prófugo hecha por el ayuntamiento”.*

El tío Xico l'any 1912.

Un cop arribat a Buenos Aires, la primera cosa que el va preocupar va ser trobar una feina. Els seus fills expliquen que la va trobar ben aviat. El nou món començava a funcionar. Una carta amb una fotografia (foto de 1912) era la primera notícia que tenien a casa seva. Després, es féu un llarg silenci. El seu amic Genís Galí s'establia a la població de Rojas, propera a Buenos Aires.

Coneixedor de l'ofici artesanal de baster, va posar-se a treballar en un taller del ram, el que allà en deien una “guarnicionería”. Hi treballà una època, fou el moment d'entrar en contacte amb el nou país. L'Argentina era llavors un país molt jove, acabava de complir, l'any 1910, el centenari de la seva creació com a Estat, en pujança econòmica que no farà fallida fins als

anys cinquanta, quan perdrà el control del mercat mundial de la carn en detriment dels Estats Units. En aquell principi de segle era capaç de digerir importants quantitats d'emigrants.

Concretament, existirà una creixent activitat industrial i el sector agropecuari que oferirà gran quantitat de llocs de treball per a les masses que hi arribaran provinents sobretot d'Europa. També és cert, però, que molts retornen al seu lloc d'origen en no veure recompensat el seu esforç⁷.

Però aquest no és el nostre cas, i una vegada més es manifestà el seu esperit inquiet. Els seus desitjos de progressar el varen portar a treballar en una de les cases de "talabarteria" més importants de Buenos Aires, la casa "Casimiro Gómez", on va treballar durant tres anys. Durant aquest temps va conèixer la qui seria la seva dona, la senyora Maria Elena Visioli, d'origen italià, l'altre gran col·lectiu d'emigrants a l'Argentina. També durant aquests anys viatjà a Bolívia. Els amos de l'empresa on treballava, contents amb la seva feina, li proposaren d'anar a aquell país a muntar una fàbrica, concretament a l'Arsenal de la Paz. Allà s'hi traslladà amb una colla de companys i foren els formadors dels nous "talabarteros" a Bolívia. El gerent de la fàbrica de l'Arsenal li proposà de quedar-se a viure i treballar a La Paz. Però la nòvia que tenia a Buenos Aires, i amb qui ja s'havia promès, i les ganes de muntar el seu propi negoci el feren tornar a la seva nova pàtria. Explicava que la seva promesa tenia un caràcter molt fort i li digué que si no tornava per casar-se i trencava el compromís el mataria. Així, el dia 30 d'agost de 1918, sis anys més tard de la seva partida, es casava a la capital argentina.

Mentrestant, no havia arribat a Torroella cap notícia en sis anys, ni de com estava ni de què feia. No fou fins al moment després d'haver-se casat que arribà la primera carta de veritat, on explicava com li anaven les coses.

Explicava de la seva estada a Bolívia l'anècdota que, mentre estaven organitzant la fàbrica, van ser rodejats per un escamot d'indígenes que pensaven que els atacarien amb fletxes i llances. Els treballadors hagueren de protegir les obertures de l'edifici amb el couro que treballaven i construïren amb els punxons una espècie de llances. Per sort, finalment no foren assaltats pels indígenes. També explicava com els sagnava el nas, i els marejos a causa de l'altura. La Paz és la capital del món que està a més altitud, en plena serralada andina a quatre mil metres. Aquestes històries, a les nostres orelles d'infants, ens accionaven la imaginació amb desmesura.

El Mar del Plata ofereix possibilitats de treball a dojo, i també d'ascens social, oportunitats pel comerç i l'activitat industrial, les quals no seran desaprovechades per en Genís. Després de tornar a Buenos Aires i de casar-se, home independent i aventurer com és, munta el seu negoci, una

empresa de "Talabartería" especialitzada en selles de muntar, per a l'equitació, polo i salt. Les construeix a mida, adaptant el seu domini artesà de l'ofici de baster. Aquest producte que elabora de gran qualitat donarà molta fama, entre els practicants de polo i d'equitació a la Talabartería Aynié. A més, el posarà en contacte amb una extensa clientela d'un nivell econòmic important. El seu caràcter obert i amable, de bon i agradable conversador, fomentarà el manteniment d'aquesta clientela, una part de la qual seran empresaris, polítics i militars importants. Hem de pensar que l'equitació i el polo són esports nacionals. A poc a poc va assolint el prestigi de ser el millor elaborador de selles de muntar de Buenos Aires.

El seu esperit de bon negociant i la bona marxa de les seves finances li fan veure molt clar a quin lloc ha d'establir la seva nova botiga. La instal·larà a la zona del barri de Palermo, una espècie d'eixample on estan ubicats la major part dels clubs hípics i on hi ha l'hipòdrom més important de la ciutat. Aquesta jugada farà que es multipliqui la seva selecta clientela.

Talabartería Aynié i targeta de representació dels anys 40.

Mentre s'anava situant comercialment, naixerien els seus tres fills, Gerardo, que nasqué el 7 de juliol de 1920, un apassionat de les motos i que moriria d'accident a l'edat de quaranta-sis anys; Orestes, el segon fill nascut el 20 de juliol de 1923 i que seria el continuador del negoci familiar; i la seva única filla Marta, nascuda el 31 de gener de 1931.

Apunts gràfics i segona part de la biografia

*“Duis-me un brot d'una olivera
sa flor d'un ametller
i així sempre hi pensaré
déu sap de quina manera
I si veis qualche veïnat
dau-li records de part meva
que jo vós ho agrairé.”*

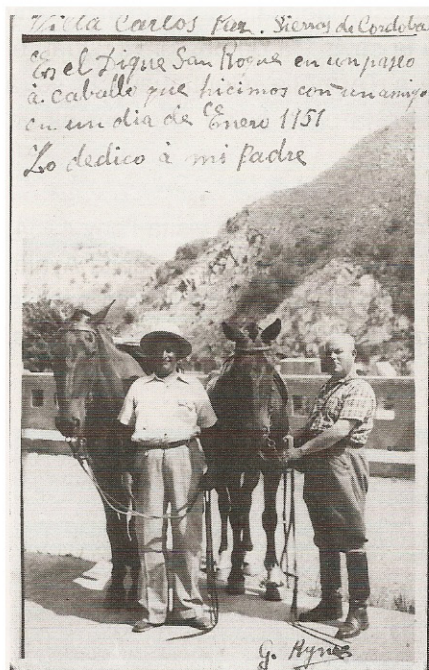
Els contactes amb la família que havia quedat a Torroella, pare, germà, nebots... eren ja continuats, les cartes en ambdues direccions eren habituals. Li agradava molt enviar per correu fotografies per mostrar el seu aspecte i que sobretot el seu pare veiés que estava bé. Moltes d'aquestes fotografies porten petits escrits i dedicatòries, que solen acabar més o menys de la següent manera: “*la dedico a mi querido padre para que vea gozo de salud y buen humor*” o també “*a mi querido padre para que vea que me conservo bien*”.

El tio Xico a finals de 1945.

També són fotografies d'aquest estil les següents, de l'any 1948, la primera feta a Villa Carlos Paz. Als anys quaranta obriren una sucursal del negoci a la província de Còrdoba, a la Villa Carlos Paz. Un lloc situat a Sierras de Còrdoba, destinat a un turisme selecte, amb un immens llac artificial i bonics edificis que s'ha conservat fins avui com un espai de repòs per a la classe benestant de Buenos Aires.

El seu fill gran dirigia el taller a Villa Carlos Paz. La foto té una part de dedicatòria en la qual diu: *"la dedico a Ginés y su esposa en reconocimiento al cuidado que prodigan a mi anciano padre"*. Aquestes imatges són mostra que els negocis li anaven bé i que servia per tranquil·litzar la seva família a Torroella, a part del seu bon humor en fer-se la foto d'estudi amb la indumentària típica d'un cow-boy.

Fotos a la Villa Carlos Paz.

També ho és la dedicatòria de la foto que, enviada en data del 12 d'agost de 1950, diu: *"dedicado a mi padre en el día de la fiesta mayor"*. Se'l veu somrient i refet. Sorpren el detall del barret tan fi. Però el que sobta més és que gairebé quaranta anys després d'haver sortit de Torroella, pensa encara en la significació de la festa major, i li envia al seu pare amb suficient antelació una foto per disfrutar-la en dates tan assenyalades.

Les seves vingudes començaren a fer-se habituals. La primera, l'any 1933, quan vingué amb la seva esposa i la seva filla de dos anys. Quan el temps i el treball li ho permetien, venia a Torroella. Continuava la seva vocació de viatger, i les seves arribades a la casa pairal eren per ell un bàlsam per a la seva existència.

Una de les primeres fotografies a Torroella és la d'una visita l'any 1954, feta al terrat de can Nié, amb el seu pare i la néta d'aquest la Pepita Aynié, voltats del blat de moro que s'està assecant; al darrera de la foto explica "*sacada en el tarrat de casa mis padres, después de la recolección del mais, 16 octubre 1954*".

El terrat de can Nié.

Ha quedat més informació gràfica del seu viatge a Torroella de l'any 1962. En aquesta ocasió va aprofitar per pujar a l'ermita de Santa Caterina amb part de la seva família, festa en la qual devia fer cinquanta anys que no participava. També va fer un viatge a Barcelona, Madrid i el sud d'Espanya acompanyat per la seva néta-neboda Adelina Aynié.

A Santa Caterina i amb la "calesa" a Sevilla.

Dos anys més tard repetiria el viatge, però en aquesta ocasió a l'estiu. Aquí el tenim fotografiat amb el seu nebot, també de nom Genís Aynié, en "Nisu" de can Nié, i un parent, en Lluís Matacàs. Són a plaça el dia de la festa major.

A la plaça amb el tio Lluís i amb el seu nebot Genís Aynié.

Targeta de presentació de la "tala-bartería" als anys 80.

Cap als anys setanta, el 1972, ens visitava acompanyat del seu nét Gustavo Aynié. Amb ell visitaven a "l'estil americà" la península i les principals capitals europees: París, Londres, Berlín i Roma. Passaren un mes a Torroella. Anys més tard -el 1985 i a Buenos Aires-, parlant amb el seu nét, ens explicava que d'aquell viatge havia conservat un record molt intents i idíllic de Torroella. Recordava molt poc o quasi res del seu viatge per les grans capitals europees, però de Torroella i de la seva gent en tenia un record molt dolç i tenia ganes de repetir la visita.

L'any 1974 fou el de la seva darrera visita. Moria a l'Argentina el 23 de juny de 1976, lluny de la seva estimada Torroella. Moltes vegades havia manifestat, especialment durant els darrers viatges, que li agradaria morir a casa seva. Tant és així que, en una de les seves darreres visites a Torroella, va trobar-se malament, i un cop recuperat, davant la preocupació dels seus familiars d'un trist desenllaç, tranquil·lament va dir que un dels seus destijos més íntims era poder morir a Torroella.

Notes per a una biografia familiar

*"Volver con la frente marchita
las nieves del tiempo platearon mi sien.
Sentir que es un soplo la vida
que 20 años no es nada,
que febril la mirada
errante en las sombras
te busca y te nombra.
Vivir, con el alma aferrada
a un dulce recuerdo que lloro tal vez".*

Tango. A.Le Pera/ C.Gardel

Genís Aynié tenia un sobrenom, un motiu exclusivament familiar, el "tio Chico, o Xico". L'origen del motiu era que als petits de la casa, de can Nié, ens deia "chico". Llavors era habitual que ens digués: "chico mira lo que te traigo" o "el chico me acompanya", "dónde està el chico...". El fet que utilitzés "chico" per anomenar-nos en lloc del nostre nom ens semblava una cosa estranya i exòtica, d'aquí que sortís el motiu de "tio Xico", era una conseqüència evident. A les darreres visites gairebé només utilitzava el castellà perquè li sortia espontàniament, o per comoditat, tot i que conservava perfectament el seu català. Quan calia fer referències al seu pare, o familiars d'aquesta banda de l'oceà, les explicava en català.

Queden uns quants records gairebé mitològics de les seves vingudes. Separades a voltes per curts espais de temps pel que podia representar viatjar, a vegades eren bianuals, a vegades separades per molt més temps. Les seves arribades eren sempre un motiu molt especial, recordat per nosaltres com quelcom molt important. Carregat de maletes de pell, bosses de mà, paquets de regals, barret i bastó, amb uns guants que protegien les seves delicades mans, afectades pel contacte de tants anys amb les pells que treballava.

El seu nebot, i el nostre avi Genís Aynié, que curiosament tenia el mateix nom per haver nascut el mateix any que el “tio Xico” havia marxat a l'Argentina, sempre havia volgut anar a Amèrica. Suposem, que com nosaltres, sentia explicar les aventures del tio d'Amèrica i n'estava fascinat. Moltes de les històries de la vora del foc de la nostra infantesa eren records i somnis d'aventures americanes, que el nostre avi per les circumstàncies de la vida no va poder fer realitat.

Intentarem fer un recull de les històries més curioses. Un estiu després de l'arribada a Torroella i fetes les visites de cortesia a parents i amics, va fer un viatge per Europa com féu en moltes ocasions. Eren habituals aquestes sortides per motius de negoci. Aquell estiu, a la seva tornada, va arribar amb tres pells de cocodril. Eren tres pells senceres, d'un color marró molt fort, brillants, que encara tenien el trauc que els devia matar. Ens explicava als petits, amb molta literatura, com ho feien per matar-lo, com li tiraven les llances i els trets fins que era ben mort. Aquestes pells de cocodril, i d'altres animals, les venia a una fàbrica de bosses de Barcelona, que tenia una sucursal a Torroella, al carrer de l'Església, i que estaven emparentats amb la família Creixell.

Havia convertit també can Nié en una ambaixada de visitants provinents de les amèriques. Adreçava a casa coneguts seus, amics, gent que coneixia durant els llargs viatges amb vaixell des de l'Argentina. En més d'una ocasió vàrem tenir com a convidats gent de països de l'Amèrica del Sud. Els més curiosos, una parella de dones bolivianes, que a les nits resaven i encenien tot d'espelmes amb què acompanyaven les seves pregàries, i amb la sorpresa de tothom repetien l'escena cada dia, des de la seva arribada fins a la seva partida.

Era també un home relativament despistat. En una de les seves vingudes, a causa d'unes compres que va fer, se li va acabar la “plata”. Llavors envià fins a tres cartes als seus fills perquè li enviessin diners i no hi hagué resposta. Despotricava d'aquest ensurt, fins que els seus parents li van fer veure que enviava la carta amb l'adreça equivocada. Un cop esmenada, els diners arribaren sense problemes. En una altra ocasió, quan

es dirigia cap a Ginebra, per qüestions de negocis, es va trobar amb la sorpresa que l'equipatge no va arribar al tren. De seguida va anar a reclamar-lo, i va descobrir que l'havia facturat equivocadament a Gènova.

Quan venia a Torroella sempre portava una agenda de visites molt plena. Guardava bones amistats i disfrutava fent tertúlia a les seves cases. Fàcilment se'l podia trobar amb el senyor Joan Colomer, rellotger i joier conegut com en "Racada", a casa dels germans Pere i Quimet Castells a la plaça de la Vila, a ca la família Batlle, a can Vidal sastre, on encarregava sovint vestits per ell i pels seus fills i de qui afirmava que era un dels millors sastres del món o cal Botet, a can Mercader, al carrer d'Ullà, que tenien un fill, en Genís, a Buenos Aires, de la seva edat i que va ser el seu comptable durant molt anys. En una de les seves visites a Torroella, en Genís Mercader va fer arribar tres mil pessetes, de l'època, al seu pare Josep Aynié, quantitat que representava una petita fortuna.

El fet de viure en un país diferent, implicà que es convertís també en una espècie d'ambaixador cultural: portava llibres amb títols com *La Pampa milagrosa*, la llegenda de Martín Fierro, o un altre sobre l'Amazones, *El Amazonas un mundo extraño*. Però portava sobretot discos, de noms de cantants com l'inevitable Carlos Gardel, "Miguel Calo y su orquesta típica", Julio Sosa el "Barón del Tango", José Basso, Juan d'Arienzo, Libertad Lamarque, Lolita Torres amb un disc sobre "Rincones de España" on canta una una sardana en castellà titulada "Dulce Cataluña", Ramona Galarza...

Per menjar li agradava tot el que li feien a casa, els plats habituals. Corroborava el seu grat fent sempre el mateix comentari "todo muy rico"; encara avui a can Nié, utilitzem l'expressió en ocasions de dinars familiars.

El nostre "tio d'Amèrica" va fer la gran fortuna d'establir-se en un país llunyà. La seva herència més important per nosaltres ha estat els records de la seva aventura i el de la pervivència de la família Aynié al nou món.

Sabina Plaja i Aynié
Jordi Plaja i Aynié

(1) VARIS. Actes de les 3es Jornades d'Estudis Catalano-Americans. Generalitat de Catalunya, Comissió Amèrica i Catalunya 1992, Barcelona, 1988.

(2) VARIS. Actes de les 4es Jornades d'Estudis Catalano-Americans. Generalitat de Catalunya, Comissió Amèrica i Catalunya 1992, Barcelona, 1990.